

Pljevaljska banka AD

Budnik ulica AD

Regionalni Biznis Centar Pljevlja

PROFIL OPŠTINE PLJEVLJA

AUTOR

Biljana Jestrović

Jul 2003.godine

SADRŽAJ

I	Teritorija	3
II	Broj stanovnika	4
III	Broj preduzeća	8
IV	Resursi i mogućnost njihove valorizacije	12
V	Razvojni projekti opštine	15
VI	Postojeće stanje u privredi	17
VII	Broj nezaposlenih	20
VIII	Učešće opštine u ukupnom DP	21
IX	Kretanje DP u posljednjih 5 godina	21

I TERITORIJA

Površina

Opština Pljevlja zahvata površinu od 1346 km², odnosno 9.75% površine Crne Gore (13812 km²). Od ukupno 21 opštine u Crnoj Gori, Pljevlja po površini zauzimaju 3. mjesto.

Poljoprivredne površine iznose 69562 hektra, dio od oko 50% teritorije opštine dok šume pokrivaju ostatak od 72260 ha.

Položaj u Crnoj Gori

Opština zauzima krajnji sjeverni i sjevero-zapadni dio Crne Gore. Sa jugozapadne strane se graniči sa opštinom Žabljak, sa južne Opštinom Mojkovac i sa sjeveroistoka opštinom Bijelo Polje.

Teritorijalno i organizaciono opština Pljevlja pripada sjevernoj Regiji Crne Gore.

Čitavo područje opštine pripada brdsko-planinskom reljefu sa najvećom visinom Ljubišnje od 2238 m i najmanjom u kanjonu Tare od oko 520 m nadmorske visine.

U pogledu saobraćaja Pljevlja su relativno dobro povezana sa putnom mrežom prema Podgorici putni pravac preko Đurđevića tare, Mojkovca, Kolašina; Beogradu preko Prijepolja i Federaciji BiH – putni pravac prema Čajniču. Najopterećeniji je pravac Pljevlja – Prijepolje, pošto se njime transportuje najveći dio proizvedenog uglja, gdje se i nalazi najbliža željeznička stanica udaljena 30 kilometara.

Osnovni elementi prirode

U klimatskom pogledu područje opštine u cjelini karakteriše oštra kontinentalno-planinska klima sa oštrim, hladnim, maglovitim zimama i relativno toplim ljetima. Apsolutne minimalne temperature se javljaju najčešće u januaru i februaru i iznose između -18 °C i -30°C, a apsolutne maksimalne u julu i avgustu između 30 i 38°C.

Snježne padavine počinju sredinom novembra, a završavaju sredinom aprila. Temperaturne inverzije ograničavaju vertikalnu cirkulaciju vazduha, a praćene su vrlo niskim temperaturama do -30°C i "ujezeravanjem" hladnog vazduha, prezasićenog vlagom i štetnim gasovima.

II STANOVNIŠTVO

Broj stanovnika

Po privremenim podacima Republičkog zavoda za statistiku, na teritoriji Opštine sredinom 2001. godine, živjelo je 40250 stanovnika, odnosno 6,05% od ukupnog stanovništva (664865) Crne Gore, zauzimajući peto mjesto. Prosječna gustina naseljenosti je 30 stanovnika/ km², što je manje u odnosu na gustinu naseljenosti Republike (48 stanovnika/ km²).

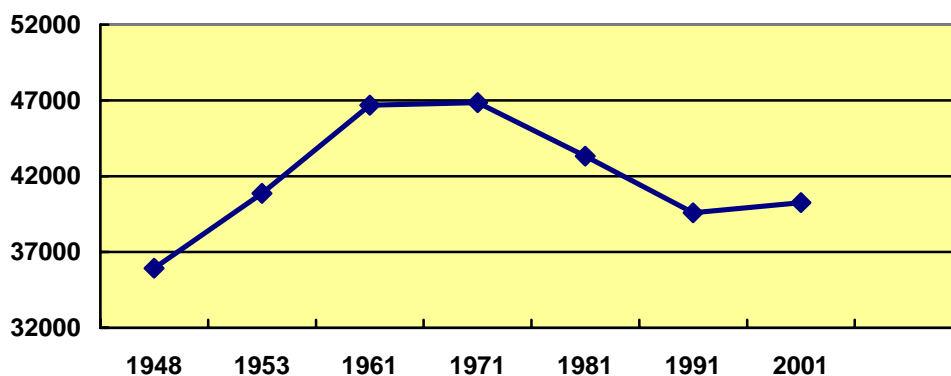
Pristup analizi stanovništva determinisan je količinom i kvalitetom dostupnih informacija i statističkih podataka.

Tabela 1. Broj stanovnika prema popisima do 1991. godine i procjena 2001. godine

Godina popisa	1948	1953	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
Crna Gora	377189	419873	471894	529604	584310	615035	662195
Pljevlja	35926	40876	46677	46843	43316	39593	40250
	9,52%	9,73%	9,89%	8,84%	7,41%	6,47%	6,08%

*Podaci SG CG – 2002, str. 205

Grafikon 1. Stanovništvo prema popisima i procjena za 2001. godinu

Na žalost očigledno je broj stanovnika u Pljevljima u stalnom opadanju u odnosu na Republiku. U posmatranom periodu broj stanovnika u opštini ja smanjen najdrastičnije u periodu od 1981. – 1991. godine i to za 3723 stanovnika, da bi u zadnjoj deceniji zabilježen rast stanovnika za 657. U 2001. godini broj stanovnika je približno isti kao davne 1953. godine.

Tabela 2. Broj živorođenih i umrlih

Godina	Crna Gora		Pljevlja	
	živorođeni	umrli	živorođeni	umrli
1998	9261	5312	461	330
1999	8856	5393	383	326
2000	9221	5412	404	319
2001	8884	5431	382	310

Natalitet stanovništva za period 1998. – 2001. godina je manji u odnosu na Crnu Goru u istom periodu. (Tabela 2.)

Popis stanovništva u Opštini i Crnoj Gori u pogledu starosne strukture i pola pokazuje slijedeće:

- Učešće populacije starosti 0-19 godina je 1981. godine je 14560 što je 33,6% od ukupnog broja stanovnika, a 1991. godine 11306 što je 28,5% od ukupnog stanovništva;
- Učešće populacije od 20 – 60 godina 1981 je 23663 – 54,6%, 1991. 21632 ili 54,6%. Najveći porast očekivano je doživjela populacija od 55 – 59 godina.
- Učešće populacije preko 60 godina je 1981. bio 4926 a 1991. broj stanovnika navedene starosti 6474 što je jasan pokazatelj starenja stanovništva;
- Učešće ženske populacije u ukupnom broju stanovnika je ostao nepromjenjen 50,5%;

Tabela 3. Struktura stanovništva po starosnim grupama i polu u opštini Pljevlja (popis 1981. i 1991. godina)

Starosna struktura	1981			1991		
	Ukupan broj	Muškarci	Žene	Ukupan broj	Muškarci	Žene
0-4	3126	1649	1477	2709	1366	1343
5-9	3221	1647	1574	2831	1486	1345
10-14	3719	1848	1871	2811	1488	1323
15-19	4494	2311	2183	2955	1482	1473
20-24	4525	2471	2054	3013	1579	1434
25-29	3618	1931	1687	3105	1669	1436
30-34	2758	1367	1391	3109	1715	1394
35-39	2313	1045	1268	2799	1455	1344
40-44	2995	1364	1631	2324	1108	1216
45-49	2833	1347	1486	2038	934	1104
50-54	2753	1301	1452	2735	1209	1526
55-59	1868	849	1019	2509	1175	1334
60-64	1194	515	679	2410	1102	1308
65-69	1201	497	704	1605	691	914
70-74	1074	532	542	903	358	545
Preko 75	1454	690	764	1556	703	853
UKUPNO	43146	21364	21782	39412	19520	19892

Naredna tabela pokazuje strukturu stanovništva po starosnim grupama i polu u odnosu na Crnu Goru po popisu stanovništva od 1991. godine.

Tabela 4. *Struktura stanovništva po starosnim grupama i polu u opštini Pljevlja i Crnoj Gori (popis 1991.godina)*

star. strukt.	Pljevlja						Crna Gora					
	uk.broj	%	muški	%	ženski	%	uk.broj	%	muški	%	ženski	%
0-4.	2709	6.87	1366	50.42	1343	49.58	50708	8.33	26150	51.57	24558	48.43
5-9.	2831	7.18	1486	52.49	1345	47.51	52413	8.61	26797	51.13	25616	48.87
10-14.	2811	7.13	1488	52.93	1323	47.07	52337	8.60	26986	51.56	25351	48.44
15-19.	2955	7.50	1482	50.15	1473	49.85	50782	8.34	25897	51.00	24885	49.00
20-24.	3013	7.64	1579	52.41	1434	47.59	48869	8.03	25591	52.37	23278	47.63
25-29.	3105	7.88	1669	53.75	1436	46.25	48595	7.98	25263	51.99	23332	48.01
30-34.	3109	7.89	1715	55.16	1394	44.84	47810	7.85	24639	51.54	23171	48.46
35-39.	2799	7.10	1455	51.98	1344	48.02	44903	7.38	23123	51.50	21780	48.50
40-44.	2324	5.90	1108	47.68	1216	52.32	39175	6.43	19354	49.40	19821	50.60
45-49.	2038	5.17	934	45.83	1104	54.17	27749	4.56	13333	48.05	14416	51.95
50-54.	2735	6.94	1209	44.20	1526	55.80	35675	5.86	17060	47.82	18615	52.18
55-59.	2509	6.37	1175	46.83	1334	53.17	31218	5.13	15107	48.39	16111	51.61
60-64.	2410	6.11	1102	45.73	1308	54.27	27985	4.60	13130	46.92	14855	53.08
65-69.	1605	4.07	691	43.05	914	56.95	19195	3.15	8186	42.65	11009	57.35
70-74.	903	2.29	358	39.65	545	60.35	10608	1.74	4177	39.38	6431	60.62
preko 75	1556	3.95	703	45.18	853	54.82	20800	3.42	8116	39.02	12684	60.98
ukupno	39412	100	19520		19892		608822	100	302909		305913	

Procenat nepismenog stanovništva Opštine smanjen je sa 12,13% 1981. godine na 8,3% u 1991. godini i veći je od procenta u Crnoj Gori (4,95%). Visok je procenat učešća ženske populacije u ukupnom broju nepismenih i prema popisu iz 1991 godine iznad je republičkog prosjeka.

Tabela 5. *Nepismeno stanovništvo*

Popis	Crna Gora					Pljevlja				
	ukupno	muški	%	ženski	%	ukupno	muški	%	ženski	%
1981	44633	7928	17.76	36705	82.24	5254	972	18.50	4282	81.50
1991	30443	5226	17.17	25217	82.83	3287	497	15.12	2790	84.88

Tabela 6. Procenat nepismenog stanovništva

Godina	Crna Gora	M	Ž	Pljevlja	M	Ž
1981	7.60%	1.36%	6.28	7.41	2.24397	9.89
1991	4.95%	0.85%	4.10	6.44	1.25527	7.05

Po popisu 1991. godine procenat stanovnika sa višim obrazovanjem u Opštini je znatno niži od republičkog, ali zato procenat visokoobrazovanih je veoma blizak republičkom prosjeku, kao i procentualno učešće muškog i ženskog pola.

Tabela 7 Broj stanovnika prema obrazovanju i polu

Školska sprema	Crna Gora			Pljevlja		
	ukupno	M	Ž	ukupno	M	Ž
	459577	225998	233579	31242	15260	15982
bez školske spreme	40724	9238	31486	4418	875	3543
1-3 razreda osnovne škole	10761	3011	7750	1064	382	682
nedovršeno osnovno obraz.	64301	24313	39988	6577	2963	3614
osnovno obrazovanje	135545	67209	68336	7382	3807	3575
srednje obrazovanje	160735	92712	68023	9753	5933	3820
više obrazovanje	17559	10787	6772	732	469	263
visoko obrazovanje	23154	14998	8156	1076	699	377
nepoznato	6798	3730	3068	240	132	108

Stepen obrazovanja	Crna Gora	M	Ž	Pljevlja	M	Ž
osnovno	22	50	50	23.63	51.57	48.43
srednje	26	56	44	31.22	60.83	39.17
više	28.5	61	39	2.34	64.07	35.93
visoko	3.8	65	35	3.44	64.96	35.04

U periodu 1948. – 1991.godine broj domaćinstava u Opštini se povećao sa 6843 na 11431, a smanjila prosječna veličina domaćinstva sa 5,25 članova na 3,46 članova.

III BROJ PREDUZEĆA

Broj i oblik privrednih društava dat je na osnovu podataka Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici sa stanjem 30.04.2003.godine.

Tabela 8 Broj i oblik registrovanih preduzeća u Opštini Pljevlja

r.br.	Oblik društva	
1	Akcionarsko društvo	15
2	Ortačko društvo	58
3	Društvo sa ograničenom odgovornošću	118
4	Dio stranog društva	4
5	Zadruga	10
	UKUPNO	205

Tabela 9 Akcionarska društva

	Naziv	Šifra djelatnosti	Opis djelatnosti
1	Monter	45340	Instalacioni radovi
2	Castello Montenegro	18210	Prizvodnja radne odjeće
3	Fenix	52120	Trgovina na malo
4	GP Građevinar	45210	Grubi građev.i spec.radovi
5	Hotel Tara	55110	Hoteli, moteli i restorani
6	Jakić	20101	Prizvodnja rezane građe
7	Napredak	51700	Trgovina na veliko
8	Optel	31622	Proizv.elektroinst.materijala

9	Pljevaljska banka	65121	Bankarska organizacija
10	Proljeće komerc	51700	Trgovina na veliko
11	Rudnik uglja	10202	Vađenje i briketiranje uglja
12	Štamparsko knjižarsko preduzeće	22220	Štampanje
13	Ugostiteljstvo 70	55110	Hoteli, moteli i restorani
14	Žitoprodukt	15811	Proizvodnja hljeba, peciva

U strukturi registrovanih privrednih društava najveći je broj iz sektora trgovine (53%), a najmanje je iz sektora poljoprivrede (3%) i proizvodnje (19%). Od ukupno registrovanih 36 privrednih društava u sektoru proizvodnja, najveći broj njih (19 ili 53%) je iz oblasti proizvodnje rezane građe i građevinske stolarije.

Tabela 10 Procentualno učešće preduzeća u djelatnostima

1	Proizvodnja	36	19%
2	Tgovina	103	53%
3	Usluge	48	25%
4	Poljoprivreda	5	3%

Tabela 11 Struktura preduzeća po registrovanim djelatnostima-sektor proizvodnja

	Šifra djelatnosti	djelatnost	ukupno
1	15811	Proizvodnja hljeba, peciva od svježeg tijesta	1
2	31622	Proizvodnja elektroinstalacionog materijala	1
3	25210	Proizvodnja ploča i sl.od plastičnih materijala	1
4	36633	Proizvodnja raznovrsnih predmeta	1
5	34300	Proizvodnja djelova i pribora za vozila	1
6	20300	Proizvodnja građevinske stolarije	5
7	15110	Proizvodnja i obrada životinjskog mesa	1
8	26400	Proizvodnja opeke,crijepa	1
9	18220	Proizvodnja spoljnje odjeće	1
10	15811	Proizvodnja peciva	1
11	18210	Proizvodnja radne odjeće	1

12	20101	Proizvodnja rezane građe	14
13	28730	Proizvodnja žičanih proizvoda	1
14	15130	Prerada životinjskog i živinskog mesa	1
15	15330	Prerada ,konzervisanje voća i povrća	2
16	10202	Vađenje i briketiranje lignita	1
17	13202	Vađenje olovo-cinkane rude	1
18	27330	Hladno oblikovanje profila	1
		UKUPNO	36

U sektoru trgovina najveći broj registrovanih preduzeća je iz djelatnosti trgovine na veliko, trgovine na malo u prodaji mješovite robe i nespecijalizovanoj trgovini pretežno hranom.

Tabela 12 Struktura preduzeća po registrovanim djelatnostima –sektor trgovina

	Šifra djelatnosti	djelatnost	ukupno
1	51380	Nespecijaliz.trgovina na veliko hranom	6
2	52110	Nespecijaliz.trgovina pretežno hranom	24
3	52270	Ostala specijaliz.trgovina na malo hranom	1
5	51130	Posredovanje u prodaji građe i građ.materijala	3
6	51170	Posredovanje u prodaji hrane,pića,i duvana	1
7	50300	Prodaja djelova, pribora za motorna vozila	5
8	52240	Trgovina na malo hljebom,kolačima	1
9	52430	Trgovina na malo obućom, i predm. od kože	2
10	52120	Trgovina na malo u prodaji mješovite robe	25
11	51360	Trgovina na veliko ostalim reprodukc.mater.	1
12	51530	Trgovina drvetom i građ.materijalima	1
13	52250	Trgovina na malo alkoholnim i drugim pićima	1
14	52220	Trgovina na malo mesom i mesnim prerađ.	2
15	52460	Trgovina na malo metalnom robom,bojama	5
16	52440	Trgovina na malo namještajem	2
17	52410	Trgovina na malo tekstilom	2
18	51700	Trgovina na veliko	20
19	51340	Trgovina na veliko alkoholom	1
20	51540	Trgovina na veliko opreme za centralno grijanje	1

		UKUPNO	104
--	--	---------------	------------

Tabela 13   *Sektor usluga*

	Šifra djelatnosti	Djelatnost	Ukupno
1	55300	Restorani	4
2	55400	Barovi	5
3	45210	Grubi građevinski i spec.radovi	4
4	55110	Hoteli, moteli,restorani	2
5	45340	Instalacioni radovi	3
6	52310	Izdavanje i spravljanje lijekova	1
7	92710	Kockanje i klađenje	1
8	50200	Održavanje i opravka motornih vozila	2
9	52722	Opravaka ostalih aparata za domaćinstvo	2
10	28520	Opšti mašinski radovi	1
11	22150	Ostala izdavačka djelatnost	1
12	92340	Ostale zabavne aktivnosti	1
13	45250	Ostali građevinski i spec.radovi	1
14	45450	Ostali završni radovi	1
15	45430	Postavljanje podnih i zidnih obloga	1
16	45330	Postavljanje cijevnih instalacija	1
17	60212	Prevoz putnika	2
18	60211	Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	2
19	60250	Prevoz robe u drumskom saobraćaju	5
20	92130	Prikazivanje filmova	1
21	74202	Projektovanje građevinskih i drugih objekata	2
22	74120	Računovodstveni poslovi	1
23	92200	RTV aktivnost	1
24	22220	Štampanje	3
25	93050	Uslužne aktivnosti	1
		UKUPNO	49

U sektoru poljoprivrede registrovane djelatnosti su iz oblasti gajenja povrća i cvijeća, gajenja žita i drugih usjeva i uzgoj i iskorišćenje šuma, dok su glavni proizvođači zadruge kojih ima 10, od kojih se 7 bavi poljoprivrednom proizvodnjom, farmerstvom i proizvodnjom mlječnih proizvoda.

Tabela 14 Sektor poljoprivrede

	Šifra djelatnosti	Djelatnost	
1	01240	Uzgoj živine	1
2	01300	Mješovito farmerstvo	3
3	01110	Gajenje žita i drugih usjeva	1
4	15510	Proizvodnja mlječnih proizvoda	1
5	01210	Uzgoj goveda, proizvodnja mlijeka	1
		UKUPNO	7

Na teritoriji Pljevalja registrovano je **489** preduzetnika od kojih se 47 bavi zanatstvom, dok je ostatak iz oblasti trgovine i usluga.

IV RESURSI I MOGUĆNOSTI NJIHOVE VALORIZACIJE

ŠUME zauzimaju 72260 ha teritorije opštine i predstavljaju jedan od najznačajnijih resursa. Od te površine 51231 ha predstavljaju privredne šume od kojih je za ovu godinu planiran etat (količina određena za sječu) 158707m³ što je četvrtina planirana za sječu u Crnoj Gori. Radi poređenja sljedeći po redu je etat Kolašina od skromnih 62169m³. Od ukupne površine privrednih šuma, visoke šume zauzimaju 35084 ha i predstavljaju kvalitetnu sirovinu za drvoprerađivačku industriju. Privatne šumske površine zauzimaju 1959 ha.

Potencijal je zaista izuzetan, a najveći broj privatnih malih preduzeća iz oblasti proizvodnje se bavi proizvodnjom i preradom drveta. Proizilazi potreba podsticaja razvoja onih koji se bave finalnom preradom i proizvodnjom namještaja i time omogućiti da se postojeći potencijali iskoriste u potpunosti.

Značajan, a nedovoljno valorizovan, je potencijal ljekovitog bilja i šumskih plodova.

LEŽIŠTA MINERALNIH SIROVINA je neophodno izdvojiti kao najznačajniji resurs, posebno ležišta uglja kao energetskog goriva. Električna energija iz termoelektrana bitno doprinosi stabilnosti elektroenergetskog sistema , što je uslov za dobar rad najznačajnijih industrijskih kapaciteta u Crnoj Gori, kao što su aluminijumska industrija i željezara Nikšić. Rezerve uglja u pljevaljskom basenu iznose 84.493.357 tona i predstavljaju, kao što je pomenuto, značajan energetski resurs Opštine, a Rudnik uglja najznačajnije privredno preduzeće koje zapošljava oko 1700 stalno zaposlenih radnika i oko 300 radnika na određeno vrijeme.

Termoelektrana Pljevlja koja posluje u okviru Elektroprivrede Crne Gore zapošljava oko 350 radnika. EPCG će morati da uđe u konkurenciju na regionalnom tržištu i sprovesti restrukturiranje na način kako je regulisano novim Zakonom o Energetici. Rudnik uglja i Elektroprivreda Crne Gore su u programu prestrukturiranja EAR

posle kog će biti organizaciono i finansijski održive, nakon čega će njihova privatizacija voditi boljem životnom standardu za sve.

U domenu mineralnih sirovina izdvaja se "Breznik", privatno preduzeće koje se bavi opekarskim proizvodima visokog kvaliteta pošto se na teritoriji opštine nalazi najkvalitetnije ležište glina kao sirovine za proizvodnju crijepa, fasadne opeke, kao i ukrasne i upotrebne karamike. Sadašnja proizvodnja je veoma zastarjela, pa je dobit opterećena velikim brojem radnika, dok je potražnja za proizvodima mnogo veća nego ponuda.

Značajne rezerve laporaca i tufa za proizvodnju portland cementa u rezervama od 95 748 000 tona;

Zatim ležišta barita koji se koristi za isplake prilikom bušenja nalazišta nafte i za proizvodnju barijumovih soli, ranije se izvozio u SAD i dijelom Poljsku;

Pojave arhitektonsko-građevinskog kamena oko 500 000 m³ na lokaciji Carevo polje;

Pojave gipsa u rezervama oko 23000 tona; Sve su to značajna prirodna mineralna bogatstva na teritoriji opštine koja nijesu na pravi način valorizovana.

STRUKTURA ZEMLJIŠTA

Poljoprivredna površina 2001. godine iznosi 69562 ha, obradiva površina je 28915 ha, oranice i bašte su 6041 ha, voćnjaci 341 ha, livade 22533 ha, dok 40646 ha su pašnjaci. Jasno je da dominiraju livade i pašnjaci, što ukazuje na to da je stočarstvo najvažniji vid poljoprivredne proizvodnje. Obradivo zemljište (oranice, bašte i voćnjaci) učestvuju sa 6382 ha oko 9% ukupnih poljoprivrednih površina, a od toga je polovina neobrađenih oranica i ugara.

Od 2553ha zasijanih površina, 713 ha je pod žitaricama, 1413 ha je zasijano povrtnim biljem, 409 stočnim i krmnim biljem dok je 3488 ha ugara i neobrađenih oranica. Požnjevene količine kukuruza, pšenice i raži je zanemarljiv, dok su površine požnjevenog ječma (600 ha, drugi po redu poslije Bijelog Polja), krompira (814 ha, četvrti po redu iza Bijelog Polja, Nikšića, Berana) i pasulja (100 ha, druga površina po redu poslije Nikšića). Zabilježen je rast količina krompira i kupusa kao i proizvodnje sjemenskog krompira u okviru Zadruga gdje su postignuti zapaženi uspjesi.

Požnjevene površine livada su ubjedljivo najveće u Crnoj Gori i iznose 22533ha, a 40646ha pašnjaci sa malim zaostatkom za Opštinom Nikšić su u samom vrhu.

Voćarska proizvodnja je manje značajna jer se njoom isključivo ne bavi niko.

Po broju rodni stabala kruške odmah iza Bijelog Polja i Podgorice, i po rodni stablima šljive iza Kolašina i Bijelog Polja. Za stupljeno je kontinentalno voće, šljiva jabuka kruška i u posljednje dvije godine i malinarstvo koje jedino ima organizovan vid proizvodnje na površinama od oko 13 ha, pošto su ostala stabla voća uglavnom pojedinačna stabla bez posebno zasnovanih voćnjaka. Oko 120000 stabala šljive su uglavnom stara stabla kojima je počela revitalizacija i zamjena šljive požeške sa novim sortama koje imaju veći prinos i izdržljivije su u našim uslovima. Cjelokupan rod završava u pravljenju rakije, dok je sušenje voća potpuno zamrlo, a postojalo je u primitivnijem vidu u okolnim selima.

Komentar

Prepreku u boljoj organizovanosti poljoprivredne proizvodnje predstavlja usitnjenost i razbacanost posjeda zemljoradnika i njihove neorganizovanosti zbog čega veoma sporo prodiru savremena naučna saznanja i moderne tehnologije bez kojih je nemoguća tržišna poljoprivredna proizvodnja kao jedini razlog ostajanja na selu i bavljenja poljoprivredom.

Polazeći od prirodnih uslova poljoprivrednih kapaciteta, sadašnjeg nivoa razvoja poljoprivrede, a imajući u vidu opštu ekonomsko-socijalnu situaciju u opštini i uopšte u Crnoj Gori, praćenu neminovnim tehnološkim viškovima, poljoprivredna proizvodnja zaslužuje povoljniji tretman i ona predstavlja najznačajniju oblast ukupnog razvoja Opštine.

Jasno je da je došlo do usmjeravanja na stočarsku proizvodnju i to ovčarstvo i govedarstvo, proizvodnju goveđeg i jagnječeg mesa, sira i mlijeka.

Intenzivnu stočarsku proizvodnju je moguće razvijati na području Kosaničke visoravni, kod seljaka bi se prema prijedlogu Službe za poljoprivredu, sa mini farmama krava i ovaca a zadruge sa repro-centrima gdje bi se uzgajali priplodne junice i jagnjice za potrebe seljaka na području Opštine.

Potrebno je razviti i približiti poljoprivrednicima zdravstvenu zaštitu stoke i vještačko osjemenjavanje kao najbolji način dobijanja rasnih grla sa visokim proizvodnim svojstvima, što je intenzivna aktivnost Ministarstva poljoprivrede posljednjih nekoliko godina na području opštine.

Potrebno je naglasiti drugu po značaju, savremenu proizvodnju žitarica-ječma za pivarsku industriju i ovsa u oblasti stočarstva.

STOČNI FOND je skoro u cjelini u posjedu individualnih proizvođača. Prema podacima Službe za poljoprivredu, broj goveda je u opadanju i iznosi 19000 grla, kao i broj ovaca koji je oko 25000. Kao glavni razlog opadajućeg trenda, u ovoj službi, navode neorganizovan otkup i što mladi ljudi ne ostaju na selu tako da domaćinstva stare i nijesu u mogućnosti da se bave ovom proizvodnjom. Govedarstvo je u rastućem trendu produktivnih grla, zahvaljujući akciji Ministarstva poljoprivrede, krava i steonih junica kojih ima oko 17000 zbog organizovanog otkupa mlijeka oko 5-7000 litara dnevno, tako da je Mljekara identifikovana kao značajan faktor razvoja stočarstva, kao i zbog premija za muzna grla koja su dobrog rasnog sastava.

Tabela 15 Broj grla stoke u opštini

Goveda	24715
Krave i steone junice	14161
Svinje	62
Ovce	34334
Konji	845
Živina	53570
Košnice	2238

Potrebno je napomenuti da je opština Pljevlja prva po broju grla stoke u Crnoj Gori, tako da se uzgoj goveda i ovaca nameće kao jasna orijentacija u poljoprivrednoj proizvodnji na stočarsku proizvodnju.

V RAZVOJNI PROJEKTI OPŠTINE

Sljedeća tabela prikazuje sredstva Kapitalnog budžeta u iznosu od 2197000,00 € koja će se koristiti za finansiranje sljedećih investicionih programa:

Tabela 16

SEKRETARIJAT ZA URBANIZAM I GRAĐEVINARSTVO	2003	2004	2005	2006	2007	UKUPNO
Vodovodno postrojenje Pliješ	188000	250000	300000	350000	130000	12180000
Crpna stanica Potpliješ	108000	150000	190000	225000	91000	764000
Vodovod Potrlica	95000					95000
Vezni cjevovod Varoš – Moćevac	50000					50000
Zamjena vodovodne mreže	120000	120000	120000	120000	120000	600000
Crpna stanica Bogiševac	92000					92000
Izgradnja primarnog dovoda visoke i niske zone	30000	210000	250000	300000	238000	1028000
Izrada detaljnih urbanističkih planova i projekata	60000	43000				103000
Izrada projekata komunalne infrastrukture	118000	102000	90000			310000
Glavni kanizacioni kolektor	41000	150000	240000	320000	317000	1068000
Stanica za prečišćavanje otpadnih voda	51000	370000	530000	650000	1314000	2915000
Kanalizacija u novim urbanim zonama	63000					63000
Kanalizacija u ulici Save Kovačevića i naselju Balibegovo brdo	40000	120000	180000	202000		542000
Rekonstrukcija i izgradnja gradskih saobraćajnica	277000	295000	455000	465000	300000	1792000
Obilaznica oko Pljevalja	48000	400000	450000	680000	830000	2408000

Izgradnja NN mreže i trafostanica u granicama GUP-a	125000	125000	125000	125000		500000
Rekonstrukcija Doma kulture	120000	257000	259000			636000
Rasvjeta memeorijalnog centra 1.decembar		42000	42000			84000
Rasvjeta u ulici Kralja Petra		53000	53000			106000
Σ	1626000	2687000	3284000	3437000	3340000	14374000

SEKRETARIJAT ZA STAMBENE I KOMUNALNE POSLOVE	2003	2004	2005	2006	2007	UKUPNO
Vodovod Petrova česma	50000					50000
Vodovod Dobra voda u selu Crni vrh	14000					14000
Vodovod Paljika u selu Vidre	5000					5000
Vodovod Česmica u selu Dubac	5000					5000
Rekonstrukcija vodovodne mreže u Šulima	15000					15000
Vodovod u Boljanjčićima	10000					10000
Rezervoar u Zabrdju	12500					12500
Vodovod u Kosanici	5000					5000
Most na Drjeljevini	7300					7300
Most na Džatovića potoku u Đ.Tari	34000					34000

SEKRETARIJAT ZA STAMBENE I KOMUNALNE POSLOVE	2003	2004	2005	2006	2007	UKUPNO
Most na Tari u selima Tepca i Ograđenica	34000					34000
Modernizacija puta Komini-Vidre	138000					138000
Postavljanje vertikalne signalizacije na gradskim saobraćajnicama	9700					9700
Izrada programa vođenja i regulisanja saobraćajnih tokova na području grada	25000					25000
Projekat Ispitivanje komunalne buke na području grada	10500					10500
Projekat Ispitivanje zagađenosti zemljišta radioaktivnim cezijumom na području opštine	10000					10000
Izrada Elaborata zaštite vode za piće u vodovodu Pljevlja	10000					10000
Izrada Elaborata o izboru lokacije sanitarne deponije komunalnog otpada u Pljevljima	8000					8000
Σ	465000					465000

SLUŽBA SO-e						
Izgradnja zgrade za mjesnu kancelariju u Boljanjčićima	16000					16000
Sredstva za stambenu izgradnju	30000					30000
Σ	46000					46000

SEKRETARIJAT ZA OPŠTU UPRAVU I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	2003	2004	2005	2006	2007	UKUPNO
Obnova manastira Dovolja	10000					10000
Izgradnja Hrama Svetog Georgija	20000					20000
Rekreacija, kultura i religija	20000					20000

Revitalizacija Sat kule	10000					10000
Rekonstrukcija tribina na gradskom stadionu	20000					20000
Σ	60000					60000
UKUPAN BUDŽET	2197000	2687000	3284000	3437000	3340000	14945000

VI POSTOJEĆE STANJE U PRIVREDI

Sljedeća tabela predstavlja podatke o zaposlenim radnicima preduzeća, koja zapošljavaju najveći dio zaposlenih u privredi, koja su primila zarade za jun mjesec 2003. na osnovu privremenih podataka Zavoda za statistiku:

Preduzeća	Djelatnost	Br. radnika (prinudni odmor)	Komentar
PROIZVODNJA			
Rudnik uglja	Eksploatacija uglja	1945	Najznačajnija uloga u privrednom razvitku Opštine
Jakić	drvoprerada	618 (88)	U stečaju, oko 300 radnika ostaje bez posla
Termoelektrana	Proizvodnja el.energije	460	Posluje u sastavu Elektroprivrede Crne Gore
Optel	Proizvodnja radarske tehnike	73	U planu proizvodnja el.brojila za elektroprivredu
CastelloMontenegro	Proizvodnja muških i dječjih čarapa	37	Odličan program proizvodnje, nedostaje tržište za plasman ukupne proizvodnje
*Breznik	Proizvodnja	37 + sezonski	Zastarjela tehnologija,

	opeke	radnici 30	uloženo u modernizaciju
*Tilia	Proizvodnja građevinske stolarije	18	
*Enex	Proizvodnja bukovih elemenata za namještaj	21	U planu je proizvodnja montažnih kuća, cijela proizvodnja izvozno orjentisana
Šumarsko preduzeće Pljevlja	Uzgoj i iskorišćenje šuma	99	Nemogućnost prodaje građe za obradu, dok se privatnici žale na nedostatak sirovine
Žitoprodukt	Proizvodnja hljeba, trgovina na malo	93 (30)	Kapital u poslovnim prostorima
*Manik-mont	Hladno oblikovanje profila	9	

*Trojica	Proizvodnja i prerada mesa	67 (5)	U programu Projekta poboljšanja konkutentne sposobnosti domaće proizvodnje
Sloga	Proizvodnja trikotaže	(6)	U stečaju, ugašeno preduzeće
USLUGE			
Hotel Tara	hotel	21	Pod stečajem je dobio nove vlasnike
*Ugostiteljstvo 70	Hoteli, restorani	93	Pod stečajem je dobio novog vlasnika, DOO Katarina
*Obnova	Građevinski i specijalizovani radovi	32	Najuspješnije preduzeće iz ove oblasti
Građevinar	Građevinski i specijalizovani radovi	165 (30)	Pokušaj održivosti u tržišnoj utakmici
Monter	Instalacioni radovi	78	
TRGOVINA			
*Proljeće-komerc	Trgovina na veliko i malo	53 (41)	Dobio novog vlasnika koji za radnike predviđa otkup radnog staža ili započinjanje privtnog

			biznisa iznajmljivanjem poslovnih prostora pod povoljnim uslovima
Fenix	Trgovina na malo	31 (6)	Kapital u poslovnim prostorima
*Katarina	Trgovina na malo i veliko	14	Novi vlasnik hotela Pljevlja
POLJOPRIVREDA			
Mljekara	Prerada mlijeka	18	Značajan faktor razvoja stočarstva
ZZ Gradac	Mješovito farmerstvo	10 (1)	
ZZ Doganje	Mješovito farmerstvo	19	

* privatno preduzeće

BROJ ZAPOSLENIH

ZAPOSLENI PREMA POLU U OPŠTINI PLJEVLJA
Stanje 31.mart i 30.septembar 2001.godine

	Ukupno	Žene	
		godišnji prosjek	% žena u ukupnom broju zaposlenih
	godišnji prosjek		godišnji prosjek
Crna Gora	144440	48335	42,2
Pljevlja	7150	2204	30,8

*Republički zavod za statistiku RCG – Statistički godišnjak 2002

Po privremenim statističkim podacima iz juna mjeseca 2003 godine:

- **ZAPOSLENI U OPŠTINI**   **6824**
- **PRIVREDA**   **5286**
- **VANPRIVREDA**   **1538**

VII BROJ NEZAPOSLENIH

Prema podacima od Zavoda za zapošljavanje – Biro rada Pljevlja, stanje nezaposlenih od 31.maja 2003. godine i uporedno od istog mjeseca predhodne godine je sljedeće:

Stručna sprema	2002			2003			Pad nezaposlenosti
	ukupno	žene	%	ukupno	Žene	%	
NK	1457	931	64	1161	615	53	296
II	377	219	58	367	207	56	10
III	1334	705	53	1358	711	52	-24
IV	1666	1251	75	1384	1022	74	282
V	7	-	0	11	-	0	-4
VI	98	61	62	69	41	59	29
VII	78	51	65	71	43	60	7
UKUPNO	5017	3218	64	4421	2639	60	596

Broj nezaposlenih je 14% manji u odnosu na isti period prošle godine. Na pad nezaposlenosti, pored Uredbe Vlade o legalizaciji radnih mjesta, uticali su ažurnija evidencija nezaposlenih lica i dodjeljivanje kredita za samozapošljavanje.

- Najveći broj nezaposlenih je sa četvrtim i trećim stepenom stručnosti.
- Oko 35% nezaposlenih su nekvalifikovani i polukvalifikovani radnici.

- Samo 3% je nezaposlenih sa višim i visokim obrazovanjem.
- Polovina evidentiranih lica na birou rada posao traži prvi put.
- Dvije trećine posao čeka duže od tri godine.
- 60% nezaposlenih su žene.

Broj penzionera u opštini je 5123 korisnika.

VIII UČEŠĆE OPŠTINE U UKUPNOM DP U POSLJEDNJIH 5 GODINA

Osnovni pokazatelji razvoja opštine prema podacima SGCG – 2002, str. 201

		Učešće poljopr Stan.	Učešće aktivn. Stan.	Učešće nepism. stanovn.	Broj stan. U sjed. Opštine	Gust. Nas.	Broj naselja	Broj domać.	Broj lica u domać.	Prirodni priraštaj	Vitalni indeks
Crna Gora	1981	13%	34%	9%	267008	42	1240	142692	4,1	6655	2,9
	1991	7%	39%	5,9%	325040	45	1240	163274	3,7	5636	2,4
Pljevlja	1981	26%	37%	14%	16792	32	32	10555	4,1	350	2,5
	1991	17%	44%	9,7%	20187	29	29	11431	3,5	268	2,0

Sintezni i najbolji pokazatelji ekonomskog razvoja opštine jeste BDP, DP i ND.

DP

Godina	Crna Gora	Pljevlja	%
1997	4123250	145906	3,5
1998	6103842	392731	6,4
1999	10557277	495062	4,7
2000	998333	33429	3,3
2001	1 478 931	68 144	4,6

BDP

Godina	Crna Gora	Pljevlja	%
1998	12420044	632107	5,1
1999	19795088	1142486	5,8
2000	2054700	103908	5,0
2001	3398846	120 670	4,3

ND

Godina	Crna Gora	Pljevlja	%
1997	3107567	41015	1,3
1998	4864453	274818	5,6
1999	8195670	247168	3,0
2000	672019	41717	6,2
2001	1 124 151	34 785	3,1

*podaci SGCG 1997,1998 i 1999 godina je izražena u hiljadama dinara,
2000 i 2001 u hiljadama maraka